

Створення, підтримка та просування наукового періодичного видання

Галина Проскудіна¹, Ольга Овдій¹

1. Інститут програмних систем НАН України, УКРАЇНА, м. Київ, просп.Академіка Глушкова, 40, E-mail: gupros@isofts.kiev.ua

We consider the requirements and recommendations to sites of scientific periodicals with respect to their inclusion to the international abstract and citation databases such as Scopus. We conduct analysis of the current state of Ukrainian scientific periodicals sites and their including into citation databases. The typical solution for scientific periodicals sites based on OJS software is presented. It was deployed on Amazon cloud. The technological solutions for integrated centralized management support of these sites is proposed. Guidelines for creation and maintenance of scientific periodicals sites is offered.

Ключові слова – наукова періодика, наукова інформація, наукометричні бази даних, наукометричні показники, бібліотечні та семантичні веб-технології, хмарні технології.

Електронна періодика починає домінувати у науковому світі. Наукова інформація в електронній формі виконує свої функції значно ефективніше, ніж у паперовій. Дозволяє оперативно поширювати інформацію серед наукового співтовариства, презентувати авторів наукових досліджень, визначати рейтинг публікацій та їх авторів у загальній системі наукового знання.

Наукова публікаційна активність вчених сьогодні також є важливим критерієм оцінювання ефективності наукової роботи та діяльності установи в цілому, одним із показників доцільності надання фінансування на проведення наукових досліджень [1, 2]. В Україні з кожним роком зростає кількість періодичних наукових видань і відповідно – кількість наукових статей у цих виданнях [3]. Науковий журнал, до змісту якого немає оперативного доступу в Інтернет, швидко втрачає свою привабливість для користувачів. Крім того, нині мірилом ефективності діяльності наукової установи чи конкретного вченого стають не просто публікації, а статті саме в журналах, які входять до міжнародних наукометричних баз таких як Scopus [4]. Щоб видання потрапило до таких баз, воно має відповідати певним вимогам. Наприклад, наявність міжнародного ідентифікаційного коду серійного видання (ISSN), процедура рецензування статей, їх англійська бібліографічна інформація, бібліографічні посилання латиницею і т.д. [5]. Бажано до кожної статті додавати унікальний ідентифікатор DOI [6].

Далі наведено основні ідеї проекту [7].

Зараз кожна установа самостійно вирішує проблеми встановлення, розгортання, адміністрування та супроводження програмного забезпечення (ПЗ), яке підтримує функціонування сайту періодичного видання. Пропонується рішення інтегрованої централізованої підтримки ведення сайтів періодичних видань, тобто створюється служба, функції якої – адміністрування інтегрованого програмно-технічного та інформаційного комплексу по створенню сайтів журналів. Ця служба на замовлення установи створює сайт періодичного видання (функція буде досить простою,

враховуючи наявність шаблонів сайтів періодичних видань [8]), та призначає адміністратора сайту зі складу редакції періодичного видання або його видавця. Далі адміністратор періодичного видання керує процесом внесення в нього загальних відомостей про періодичне видання та власне статей випусків періодичного видання. Таким чином, редакція періодичного видання звільняється від вирішення питань придбання та підтримки у працездатному стані технічних засобів та підключення у мережу Інтернет; придбання, встановлення, конфігурування, оновлення версій та супроводження ПЗ; забезпечення надійності та захищеності інформаційної бази (статей).

Вибране ПЗ обов'язково повинно бути таким, щоб на його основі можна було б створювати сайти журналів, що підтримують повний видавничий цикл журналу від подачі статей авторами до їх публікації, а також таким, що задовольняє вимогам їх включення до міжнародних наукометричних баз, зокрема Scopus. Для реалізації проекту було обрано вільно розповсюджувану систему з відкритим програмним кодом Open Journal Systems (OJS). Проведений аналіз опублікованих на цю тему матеріалів, тестування вибраного ПЗ, а також той факт, що у мережі Інтернет є багато сайтів журналів, створених на OJS, які вже включені у Scopus, свідчить, що наш вибір задовольняє сформульованим критеріям.

Для полегшення виконання функцій централізованої служби по забезпеченню цілісності та захищеності електронних інформаційних ресурсів пропонованої системи слід використати хмарні технології. У зв'язку з цим вибране ПЗ та розгорнуті сайти періодичних видань були встановлені та протестовані на одній з відомих хмарних систем – Amazon.

Література

- Костенко Л., Жабін О., Кузнецов О., Кухарчук С., Симоненко Т. *Бібліометрика української науки: інформаційно-аналітична система* // *Бібліотечний вісник*. – 2014. – №4. – С.8-12. 2. Яцків Я.С. *Сучасний стан та проблеми української наукової періодики* // *Наука України у світовому інформаційному просторі*. – 2013. – Вип 8. – С.5-16. 3. Діденко Ю.В. *Відповідність академічної наукової періодики критеріям міжнародних журналів*. // *Наука України у світовому інформаційному просторі*. – 2015. – Вип. 11. – С. 12-17. 4. Кавуненко Л.Ф., Костица Е.П., Черногаева О.Г. *Публикационная активность украинских ученых в базе данных Scopus* // *Наука України у світовому інформаційному просторі*. – 2015. – Вип. 11. – С. 89-99.5. Кириллова О.В. *Редакционная подготовка научных журналов по международным стандартам. Рекомендации БД Scopus*. – М., 2013. – Ч. 1. – 90 с. 6. Радченко А.І. Яцків Т.М. *Система цифрових ідентифікаторів DOI для журналів НАН України* // *Наука України у світовому інформаційному просторі*. – 2015. – Вип. 11. – С. 18-23. 7. Кудим К.О., Резніченко В.А., Новицький О.В., Проскурдіна Г.Ю., Овдій О.М. *Розробка інтегрованої системи періодичних наукових видань на основі OJS* // *Проблеми програмування*. – 2015. – №3. – С. 62-75. 8. Вакаренко О.Г. *Академічні періодичні видання: сучасний формат* // *Вісник Національної академії наук України*. – 2015. – №4. – С. 114-118.